

PLA DIRECTOR DE COOPERACIÓ AL DESENVOLUPAMENT 2013-2016

Ajuntament de Vic

**CONSELL
LOCAL DE LA
COOPERACIÓ
DE VIC**

Amb el suport de

**Diputació
Barcelona**

PLA DIRECTOR DE COOPERACIÓ AL DESENVOLUPAMENT 2013-2016

Pla elaborat entre els mesos de juny i desembre de 2013

Equip de treball

- Consell Local de Cooperació de Vic
- Unitat de Cooperació. Regidoria de Cultura i Ciutadania Ajuntament de Vic

Equip de redacció

- Joan López i Carol, regidor de Cultura i Ciutadania
- Fabiola Mora i Musull, tècnica de Cooperació i Participació Municipal
  - Montse Bosch i Raurell, tècnica de Cooperació del Gabinet de Comunicació i Cultura

Finançat per

- Diputació de Barcelona

PLA DIRECTOR DE COOPERACIÓ AL DESENVOLUPAMENT 2013-2016

AJUNTAMENT DE VIC

ÍNDEX

1. Introducció	<i>pàg. 4</i>
2. Finalitat i justificació	<i>pàg. 6</i>
3. Antecedents	<i>pàg. 7</i>
4. Marc normatiu i referents internacionals	<i>pàg.11</i>
4.1. Marc normatiu	<i>pàg.11</i>
4.2. Referents internacionals	<i>pàg.14</i>
5. Marc estratègic	<i>pàg.17</i>
5.1. Objectius transversals	<i>pàg.17</i>
5.2. Objectius estratègics	<i>pàg.20</i>
5.3. Prioritats geogràfiques i sectorials	<i>pàg.28</i>
6. Marc operacional	<i>pàg.31</i>
6.1. Cooperació de caràcter multilateral conjuntament amb el consistori i CLC amb el màxim d'actors del territori, des d'una perspectiva de codesenvolupament	<i>pàg.33</i>
6.2. Educació pel desenvolupament i sensibilització	<i>pàg. 35</i>
7. Instruments de treball	<i>pàg.37</i>
7.1. Instruments de planificació i execució	<i>pàg. 37</i>
7.2. Instruments d'avaluació	<i>pàg.37</i>
7.3. Instruments de participació	<i>pàg. 38</i>
8. Marc pressupostari	<i>pàg.40</i>
9. Annex 1(metodologia d'elaboració del pla)	<i>pàg.42</i>
10. Annex 2 (entitats membres del CLCV)	<i>pàg.49</i>

1. INTRODUCCIÓ

Des del 1995 l'Ajuntament de Vic treballa de forma continuada en l'àmbit de la cooperació al desenvolupament. Durant tots aquests anys, però, el panorama internacional ha canviat de forma radical i els municipis han evolucionant de manera que les polítiques de cooperació al desenvolupament s'han hagut d'anar adaptant a tots aquests nous canvis i al context.

En aquest sentit, i amb una clara aposta per millorar la política de cooperació del municipi, el 2009 es va aprovar el primer Pla director de cooperació de Vic, consensuat per polítics i per les entitats del Consell de Cooperació, que va marcar el primer període de planificació estratègica de la política de cooperació al desenvolupament a la ciutat de Vic. El Pla director 2009-2012 de Vic va servir per assentar les bases d'un model de cooperació propi, en concordança amb els compromisos internacionals, però amb unes particularitats més específiques que responien a les necessitats ciutadanes. D'aquesta manera el Pla director de cooperació 2009-2012 va suposar el primer full de ruta que definia la política de cooperació al desenvolupament i el procediment per portar-la a terme.

Actualment ens trobem en un moment de canvi important, en el qual cal renovar el Pla director i dissenyar un nou document que, per una banda, ha de poder reforçar totes les potencialitats i, per l'altra, ha de minimitzar les debilitats identificades gràcies a l'avaluació dels quatre anys i a l'experiència acumulada durant aquest període.

Així doncs, amb aquest nou Pla director de cooperació 2013-2016, la ciutat de Vic pretén continuar i consolidar la seva política de cooperació, integrant-la de forma més global i transversal a la situació actual de la ciutat, amb uns objectius clars per millorar l'eficàcia del suport al desenvolupament i construir un model de governabilitat més democràtic.

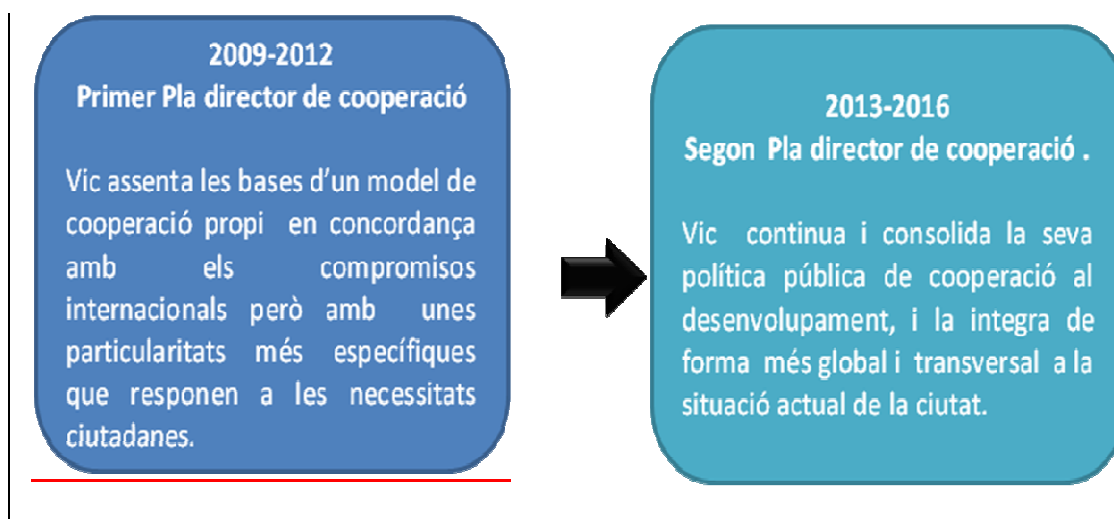
A més, en un moment com l'actual, el nou Pla director de cooperació és doblement innovador, ja que assumeix el repte de consolidar aquesta política pública de cooperació municipal en un moment de crisi econòmica marcat per

la davallada de recursos econòmics. D'altra banda, també reivindica la necessitat que els governs locals continuïn formant part de l'agenda internacional de desenvolupament per complir els compromisos internacionals en l'àmbit del desenvolupament, la pau i els drets humans.

CARÀCTER DEL NOU PLA DIRECTOR DE COOPERACIÓ

El Pla director de cooperació 2013-2016 és un document estratègic de ciutat dissenyat per tots els actors de cooperació a Vic i consensuat pel Consell Local de Cooperació, que, malgrat el context actual de crisi econòmica, garanteix el compromís de treballar per la cooperació al desenvolupament.

Així doncs, podem dir que és un full de ruta compartit que consolida un model propi de cooperació a Vic i que en aquest context de crisi econòmica avança més que mai per combatre les desigualtats.

El Pla és quadriennal i els principals eixos de treball són la cooperació al desenvolupament i la sensibilització de la societat des d'una perspectiva sòlida i transformadora.

2. FINALITAT I JUSTIFICACIÓ

En l'actual escenari internacional caracteritzat per la **creixent globalització**, per una banda, i la **descentralització política**, per l'altra, els **governos locals adquireixen un paper central i estratègic** en l'àmbit de les relacions internacionals i de la cooperació al desenvolupament.

En general, doncs, i dins d'aquest context, el municipi esdevé el govern més proper i directe a la ciutadania en les seves **responsabilitats democràtiques i el seu compromís de respecte i promoció dels drets humans**.

Cal tenir en compte alguns dels elements que **caracteritzen la ciutat de Vic com un referent de compromís ciutadà i solidari** gràcies a :

- L'àmplia trajectòria de cooperació i de participació ciutadana, a través dels plans estratègics
- La presència d'un 25% de persones nouvingudes a la ciutat
- El gran potencial de teixit associatiu, amb un gran nombre d'entitats d'immigrants
- L'existència del Consell de Cooperació de Vic amb més de trenta entitats membres, que treballen en el món de la cooperació al desenvolupament
- La voluntat política de ser una ciutat oberta al món

Tots aquests components fan que Vic adquireixi un paper cabdal en aquest nou panorama internacional i legitima la presència d'una estratègia de cooperació al desenvolupament com un dels reptes de primer ordre d'aquesta ciutat.

En conseqüència, el Pla director de cooperació 2013-2016 significa la voluntat de donar continuïtat a una política pública existent a la ciutat, a través d'una planificació estratègica que ha de permetre fixar unes línies de treball adaptades al nou moment actual.

3. ANTECEDENTS

L'any 1995 l'Ajuntament de Vic comença a destinar una partida del pressupost municipal a projectes de cooperació internacional. A l'inici, les primeres accions de cooperació es van començar arran d'una visita institucional de polítics nicaragüencs a Vic, a partir de la qual s'establien unes relacions que es concretaven en unes primeres accions de cooperació al municipi de Somoto, a Nicaragua. Però, fins després del pas de l'huracà Mitch (1998), no es varen establir els primers acords permanents i planificats de la cooperació que es varen portar a terme de manera molt més formal amb Somoto, durant gairebé quinze anys. Les accions que s'han executat a Somoto de forma continuada, al llarg de tots aquests anys, es van formalitzar a través de successius convenis de col·laboració. Es van materialitzar en projectes concrets emmarcats en diferents àmbits de treball: construcció d'habitatges, promoció sociolaboral i enfortiment alimentari. Aquests projectes els supervisava i els controlava el Fons Català de Cooperació. A més, també es van desenvolupar tres projectes més vinculats a l'urbanisme: la creació d'una fàbrica de teules i la col·locació de llambordes en un barri cèntric de la ciutat, així com la instal·lació d'una ràdio municipal. Aquests últims projectes van ser finançats per la Diputació de Barcelona.

L'abast de les accions realitzades per l'Ajuntament de Vic a Somoto va ser notable i va posar de manifest que el fet de poder focalitzar tota la cooperació en una mateixa zona provocava un impacte molt més gran i una transformació econòmica local important.

Mentrestant, però, la ciutat de Vic també evolucionava i en poc temps va esdevenir una gran ciutat receptora d'immigració. L'any 2000 hi havia un 5,74% de població estrangera i l'any 2012, un 25,61% , sobretot provinent de l'Àfrica subsahariana, el Marroc i l'Índia. Tot aquest moviment ciutadà també va provocar un canvi important en el teixit associatiu de la ciutat, ja que, en pocs anys, es va passar de sis a trenta entitats vigatanes, que treballaven en l'àmbit de la cooperació internacional, i també va augmentar, de manera considerable, la presència d'entitats d'immigrants. Així doncs, en aquest context, es va començar a plantejar la necessitat d'avaluar la cooperació amb Somoto i d'anar-la tancant de manera progressiva, per projectar noves propostes i per

incidir així en altres territoris que estiguessin més vinculats amb la realitat de la ciutat.

L'any 2007 va néixer el Consell Local de Cooperació, un òrgan de consulta i comunicació entre tots els actors de cooperació a la ciutat (entitats i altres organismes, com ara la UVic i el Consorci Hospitalari), per tal de promoure i dissenyar conjuntament accions de cooperació internacional i sensibilització a la ciutat. El Consell de Cooperació dissenya i elabora els plans de cooperació i sensibilització anuals, respectant i incorporant-hi totes les accions ciutadanes, que es deriven de les necessitats i prioritats del moment i que es consensuen de manera conjunta entre totes les entitats membres d'aquest Consell.

L'any 2009, s'aprovava el primer Pla de cooperació municipal 2009-2012, que va marcar el primer període de planificació estratègica de la política pública de cooperació al desenvolupament a la ciutat de Vic. Aquest Pla es caracteritzava per unes línies molt clares de treball, estructurades en diferents modalitats d'actuació: cooperació directa, indirecta (a través d'una convocatòria de subvencions a les entitats) i sensibilització, a part de la progressiva integració del codesenvolupament. A més, el pla subratllava la importància i el protagonisme del Consell Local de Cooperació i una priorització geogràfica molt lligada a la procedència de les persones nouvingudes de la ciutat.

L'any 2010 es va iniciar un procés de prospecció al Senegal, vinculat al codesenvolupament, que es va concretar en un primer projecte de construcció d'una escola de primària a la comunitat rural de Diatock, a la zona de la Casamance, d'on provenen la major part de senegalesos de Vic. Paral·lelament l'any 2011 s'iniciava un projecte de codesenvolupament, gràcies a una subvenció de l'ACCD, que combinava un treball a dues bandes entre la integració de les persones nouvingudes i la cooperació al desenvolupament per tal de fomentar el creixement al sud i la inclusió social al nord. El programa de codesenvolupament s'integrava de forma molt transversal a totes les accions que es feien de cooperació i sensibilització a la ciutat. El context inicial del projecte partia de dos fets importants a la ciutat: el primer era el fet que una quarta part de la població de la ciutat és nouvinguda (més de 10.000 persones vingudes de diferents països, cosa que representa un 25% de la població

vigatana) i el segon era la voluntat d'aquests nouvinguts d'integrar-se i fer visible la seva tasca d'inclusió social a la ciutat. Tot això va focalitzar bona part del treball del consistori i dels recursos de cooperació a les àrees geogràfiques d'on provenen les persones nouvingudes i, d'aquesta manera, s'implicava la població nouvinguda en el desenvolupament dels seus països d'origen, així com es donava a conèixer la realitat d'aquests països a la ciutadania. A partir d'aquestes dues premisses es creava, doncs, un context molt positiu per al codesenvolupament, que pretenia aprofitar el potencial d'aquesta interacció.

Durant aquests darrers anys, i en el marc del Pla director 2009-2012, s'ha consolidat la cooperació a la zona de Diatock, amb un projecte de promoció econòmica vinculat a l'escola, treballant des d'una perspectiva clara de codesenvolupament, és a dir, amb la implicació directa de les persones provinents del Senegal a Vic.

La cooperació a Vic en tots els anys d'existència també ha apostat per una sensibilització constant de la població, amb l'objectiu d'afavorir la comprensió de les relacions nord-sud, de desenvolupar valors humans i de fomentar el respecte als drets humans i a la cultura per la pau, però alhora també ha propiciat una millor convivència ciutadana i entesa social i multicultural a la ciutat.

Actualment, doncs, la ciutat té un entorn molt favorable per continuar fomentant aquestes accions de cooperació, ja que d'entrada l'avalua una gran experiència acumulada al llarg de molts anys, però també té dos instruments d'actuació fonamentals que garanteixen l'eficiència de les accions. Per una banda, el Pla director de cooperació consolida la política pública de cooperació i sensibilització, que la integra de forma més global i transversal en la situació actual de la ciutat. Per l'altra, el Consell Local de Cooperació, l'instrument de participació per excel·lència, format per més de vint entitats de cooperació a la ciutat, i amb el compromís d'involucrar-hi molts més actors, en aquest nova etapa de treball, serveix d'espai per a la deliberació i l'aportació de consultes i propostes, però també és un espai de diàleg i reflexió, en què es debaten molts temes, es comparteixen sinergies i complementaritats i es perfilen i elaboren les accions anuals per desenvolupar en matèria de cooperació i sensibilització.

Així doncs, en un context com el de Vic, treballar des d'una perspectiva de codesenvolupament té molt sentit ja que, partint de la idea que l'immigrant és ja d'entrada un actor de desenvolupament al seu país, s'ha de poder treballar i fomentar aquesta relació positiva i innegable entre migració i desenvolupament a l'origen i al destí, que prevegi actuacions en l'àmbit de la ciutadania, la cooperació i la sensibilització.

4. MARC NORMATIU I REFERENTS INTERNACIONALS

4.1. MARC NORMATIU

El nou Pla director de cooperació s'emmarca, tal com feia l'anterior pla, en els marcs legals de referència nacionals i internacionals.

Des de l'àmbit estatal i des de l'àmbit català s'aproven lleis i documents que reconeixen la cooperació descentralitzada com un element clau i necessari.

Vegem, doncs, a continuació les lleis i instruments que reconeixen i promouen la cooperació descentralitzada des de les administracions locals, en l'àmbit espanyol i en l'àmbit català, així com en els organismes oficials que hi treballen.

Pel que fa a l'Estat espanyol, el Pla es regeix amb l'aprovació de la Llei 23/1998, de 7 de juliol, de cooperació internacional per al desenvolupament.

Per primera vegada a l'Estat espanyol es reconeix oficialment el paper de les administracions locals en l'àmbit de la cooperació. La Llei té com a objecte regular el règim jurídic de la política espanyola de cooperació internacional per al desenvolupament i el capítol III recull l'acció de les comunitats autònomes i dels ens locals com a actors de la cooperació.

<http://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-1998-16303>

La Llei es va revisar el 2002 i el 2003 i el 2011, i s'hi van incorporar algunes modificacions.

L'Agència Espanyola de Cooperació Internacional para el Desarrollo (AECID) és el principal òrgan de gestió de cooperació espanyola, amb l'objectiu de lluitar contra la pobresa i el desenvolupament humà sostenible. Segons els seus estatuts, l'agència neix per fomentar el ple exercici del desenvolupament, entès com a dret fonamental. Per portar a terme els seus objectius, l'AECID es regeix per les directrius que marca el seu IV pla director i en consonància amb l'agenda internacional marcada pels objectius de Desenvolupament del Mil·lenni. L'AECID està inscrita al Ministeri d'Afers Exteriors i de Cooperació del Govern d'Espanya i és l'òrgan executiu de la cooperació espanyola, segons la Llei 23/1998, de 7 de juliol. L'AECID treballa a més de trenta països a través de

la seva xarxa d'oficines tècniques de cooperació, centres culturals i de formació.

En l'àmbit de Catalunya, el reconeixement oficial de la cooperació descentralitzada va ser aprovada per unanimitat pel Parlament de Catalunya el desembre del 2001 d'acord amb la Llei 26/2001, de 31 de desembre, de cooperació al desenvolupament.

Aquesta llei estableix els valors, les finalitats i els principis de l'activitat de cooperació al desenvolupament i la solidaritat internacional, així com els seus instruments i modalitats.

L'objecte d'aquesta Llei és "establir i regular el règim jurídic al qual s'ha d'ajustar l'activitat de l'Administració de la Generalitat en matèria de cooperació al desenvolupament i de solidaritat internacional". A l'article 23 reconeix el paper dels ens locals amb la creació de "la Comissió de Coordinació amb els ens locals amb la funció d'impulsar la informació i la comunicació, la col·laboració, la cooperació i l'assistència recíproca en l'execució de les actuacions de cooperació al desenvolupament de l'Administració de la Generalitat i dels ens locals".

La política i les activitats en matèria de cooperació al desenvolupament impulsades des de la Generalitat de Catalunya es planifiquen a través de dos instruments essencials: el Pla director de cooperació al desenvolupament i els plans anuals successius.

Actualment el Pla director de cooperació de l'ACCD vigent és el Pla director de cooperació al desenvolupament 2011-2014.

http://www20.gencat.cat/docs/cooperaciocatalana/Continguts/01ACCD/05pla_director/Pla_director_2011_2014.PDF

L'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament (ACCD) és l'organisme de la Generalitat de Catalunya responsable de gestionar les polítiques de cooperació al desenvolupament i acció humanitària, adscrita a la Secretaria d'Afers Exteriors del Departament de la Presidència. És el principal

instrument del Govern i de la ciutadania de Catalunya per sumar-se a la comunitat internacional en el compromís per construir un món més just i solidari, i per treballar per garantir l'accés als drets fonamentals i al lliure desenvolupament de les persones i els pobles d'arreu del món.

A part, a Catalunya, també hi ha dos organismes més que són essencials per poder desenvolupar les polítiques de cooperació descentralitzada, i que sempre han donant suport a les activitats que es desenvolupen a la ciutat de Vic.

L'Oficina de Cooperació al Desenvolupament, de la Diputació de Barcelona

La Diputació de Barcelona, a través de la Direcció de Relacions Internacionals, gestiona l'Oficina de Cooperació al Desenvolupament, que té com a principals objectius impulsar polítiques de cooperació al desenvolupament i acompanyar els ajuntaments en la concepció, seguiment i avaluació de les seves iniciatives. De fet, és l'Oficina de Cooperació al Desenvolupament de la Diputació de Barcelona qui ha donat suport a l'elaboració dels dos plans directors de cooperació al desenvolupament de l'Ajuntament de Vic (el Pla director de cooperació 2009-2012 i l'actual Pla director de cooperació 2003-2016), després d'analitzar i valorar favorablement la llarga trajectòria en l'àmbit de cooperació d'aquest consistori i la coherència de les actuacions i les polítiques de cooperació al desenvolupament. L'objectiu primer és ordenar i coordinar les polítiques i les accions de les entitats en aquesta àrea des del mateix municipi per incrementar l'autonomia local i desenvolupar el principi de subsidiarietat. A més de treballar conjuntament en la cooperació, fa més de deu anys que la Diputació presta ajut a les accions de sensibilització i formació endegades per l'Ajuntament de Vic, conjuntament amb el Consell de Cooperació.

Fons Català de Cooperació al Desenvolupament

És una organització formada principalment per ajuntaments i altres organitzacions municipalistes, que destinen una part del seu pressupost a finançar accions de cooperació al desenvolupament i de solidaritat amb els pobles dels països més desfavorits. Gestiona de manera conjunta els recursos econòmics aportats per les institucions associades, fet que permet unificar els criteris d'anàlisi i avaluació i la coordinació dels projectes.

Institucionalment és l'agència de cooperació dels municipis de Catalunya i per això n'és l'interlocutor, tant en l'àmbit estatal d'acord amb la llei de cooperació internacional, com en l'àmbit català segons la llei catalana de cooperació.

L'Ajuntament de Vic és membre del Fons des de l'inici, l'any 1988.

4.2. REFERENTS INTERNACIONALS

Els Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni

Al setembre de l'any 2000, després d'un decenni de grans cimeres i conferències de les Nacions Unides, els dirigents del món es van reunir a la seu de les Nacions Unides de Nova York, per aprovar la **Declaració del Mil·lenni**. En aquesta Declaració, comprometia els països, entre els quals hi havia Espanya, a una nova aliança mundial per reduir a la meitat els nivells d'extrema pobresa. També establia una sèrie d'objectius subjectes a termini, coneguts com els **Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni**, amb la finalitat d'assolir-los abans del 2015.

L'any 2004 el Parlament de Catalunya es va adherir a la Declaració del Mil·lenni. Amb aquest acord, els organismes internacionals, molts països del nord i del sud i els principals actors públics i privats de l'àmbit de la cooperació es van comprometre a planificar una agenda per reduir la pobresa al món.

El compromís es va traduir en vuit grans objectius que suposaren el primer pla internacional de les Nacions Unides per acabar amb la pobresa, i van relacionar per primera vegada la lluita contra la pobresa no només amb la fam, sinó també amb la sanitat, l'educació, la igualtat de gènere i la sostenibilitat ambiental.

<http://www.un.org/es/millenniumgoals/bkqd.shtml>

Els Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni són:

1. Eradicar la pobresa extrema i la fam
2. Aconseguir l'educació primària universal
3. Promoure la igualtat entre els gèneres i l'autonomia de la dona
4. Reduir la mortalitat infantil
5. Millorar la salut materna
6. Combatre la sida, la malària i altres malalties
7. Garantir la sostenibilitat del medi ambient

8. Fomentar una associació mundial per al desenvolupament

La política de cooperació de Vic està en plena sintonia amb les prioritats definides per la comunitat internacional en la Declaració del Mil·lenni i defineix, tant en els Pla director, com en els plans anuals, el compromís de l'acció pública vigatana en la promoció del desenvolupament humà i l'eradicació de la pobresa.

El compromís del 0,7%

L'any 1970, en el marc d'una conferència sobre comerç i desenvolupament, les Nacions Unides va adoptar l'objectiu que els països rics poguessin augmentar de manera gradual la seva ajuda als països en vies de desenvolupament fins a destinar el 0,7 % del seu producte a l'ajuda al desenvolupament (AOD). Aquesta proposta va ser acceptada i reafirmada a Espanya per tots els partits polítics.

La Unió Europea es va comprometre a augmentar l'ajut oficial al desenvolupament en un 0,56% per a l'any 2010 i té com objectiu arribar el 0,7% el 2015.

A Catalunya, el Pla director 2007-2010 marcava l'any 2012 com la data en què s'arribaria al 0,7% dels tributs propis de la Generalitat. L'execució del compromís va passar del 0,24% el 2003 al 0,39% l'any 2008. Ara bé, en aquests moments de crisi, tot i que el compromís continua vigent, de moment es preveu difícil assolir el 0,7%.

En canvi, a Vic, el 1999 l'Ajuntament de Vic ja va aconseguir destinar el 0,7 dels impostos directes a la cooperació internacional, i ho ha continuat fent durant tots aquests anys, tot i que l'any 2012, per voluntat política, es va reduir, provisionalment, al 0,4%.

La Declaració de París sobre l'eficàcia de l'ajuda al desenvolupament

La DP és un acord internacional firmat l'any 2005 per un centenar de països i organismes internacionals en què es concretaven l'acompliment d'uns compromisos dels diferents actors de cooperació amb l'objectiu de millorar l'eficàcia i la transparència de la cooperació al desenvolupament.

Una de les característiques més importants d'aquesta declaració era la incorporació d'objectius avaluables i indicadors per tal de poder mesurar la qualitat i l'eficàcia de l'ajuda, amb la finalitat de comprometre els països donants i beneficiaris a adoptar noves pràctiques de gestió per tal de superar les insuficiències detectades després de diversos anys de cooperació internacional amb l'incompliment dels Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni. De fet, la declaració sorgeix després d'avaluar l'experiència en la llarga trajectòria de cooperació internacional i la necessitat de contribuir amb l'acompliment d'aquests objectius del mil·lenni.

En el marc de la Declaració de París, el 2008 ministres de diferents països van signar a Accra, Ghana, un altre document conegut com el **Programa d'Acció d'Accra** que, d'alguna manera, després de tres anys, intentava accelerar l'aplicació de les reformes acordades a la Declaració de París i aprofundir-hi, i d'aquesta manera els estats reafirmaven la seva responsabilitat d'acomplir amb els compromisos adquirits l'any 2005. El programa d'Acció d'Accra recalca la necessitat d'accelerar el procés per intensificar l'optimització dels recursos per a l'ajuda al desenvolupament, a través d'una sèrie de nous compromisos i una nova agenda d'acció que establia tres conceptes clau: enfortir l'apropiació del procés de desenvolupament, establir associacions pel desenvolupament més eficaces i inclusives i concentrar-se en l'obtenció de resultats avaluables per a la rendició de comptes posterior.

Tres anys més tard en un fòrum d'alt nivell a Busan, a la República de Corea del Sud, i continuant amb l'intent de millorar l'ajuda al desenvolupament, s'establia l'**Aliança de Busan** per a la cooperació eficaç al desenvolupament. En aquesta aliança, s'acordava per primera vegada un marc de millora de la cooperació al desenvolupament consensuada per governs i societat civil. La incorporació, en aquest cas, de la societat civil, com a participants en igualtat de condicions i de drets, va significar la culminació d'aquest intent de millorar l'ajuda internacional, ja que per una vegada es reconeixia el paper clau que té la societat civil a reclamar els seus drets i a identificar les seves necessitats a l'hora de dissenyar les polítiques de cooperació al desenvolupament.

En aquest context, el Pla director de cooperació municipal reafirma la necessitat de participar en un procés i una voluntat internacional de millora de l'ajuda, en la qual al llarg dels darrers anys s'ha anat consolidant aquesta responsabilitat compartida de promocionar i enfortir encara més la cooperació al desenvolupament de manera encara més eficaç.

5. MARC ESTRATÈGIC

5.1. OBJECTIUS TRANSVERSALS

Entenem com a eixos o principis transversals aquells enfocaments més globals que garanteixen la coherència del treball més particular amb la concepció transformadora de la cooperació al desenvolupament des d'una perspectiva més completa. Per això creiem que aquests principis transversals, presents en totes i cadascuna de les iniciatives promogudes per l'Ajuntament de Vic en aquest àmbit de treball, han de ser:

I) Garantir el respecte integral i la consolidació dels drets humans, i la bona governabilitat i vetllar per l'acompliment

Els drets humans han de garantir una vida digna a totes les persones pel simple fet de la seva condició humana. Per poder assolir aquesta vida digna per a tothom, cal treballar i fomentar el desenvolupament humà, que en altres paraules es podria descriure com el procés d'ampliació d'oportunitats, capacitats i llibertats fonamentals que corresponen a tothom, per garantir així una vida digna i l'assoliment d'un futur millor. El desenvolupament humà posa, per tant, les persones desfavorides en el centre de la seva atenció, ja que sovint són les que pateixen discriminacions i estan privades d'aquestes llibertats. Però, per tal d'ampliar aquestes capacitats i llibertats humanes, no només per a les generacions actuals, sinó també per a les futures, es fa necessari tenir en compte conceptes clau, com ara la sostenibilitat i l'equitat, enteses com a justícia social i més accés a una millor qualitat de vida. En aquest context la promoció de la democràcia i la bona governabilitat adquireixen un paper cabdal en les polítiques de l'Ajuntament de Vic. Les actuacions del consistori han de reconèixer les persones com a titulars de drets i han de concebre la sobirania de tots els pobles del món. Tanmateix, també es

fa imprescindible subministrar a la ciutadania més propera i dels països receptors la provisió de béns i serveis públics que serveixin per millorar la qualitat de vida dels seus habitants.

II) Fomentar la cultura de la pau i sensibilitzar la societat

La cultura de la pau consisteix en l'adquisició d'una sèrie de valors i actituds davant la vida que rebutgen la violència i prevenen els conflictes. Aquesta absència de violència representa, de fet, un factor indispensable per poder fomentar el desenvolupament humà sostenible. Però la cultura de la pau no és una actitud passiva que s'acompleix només amb l'absència de violència, sinó que també és entesa com una actitud activa a l'hora d'atacar i denunciar les causes d'aquesta violència mitjançant el diàleg i les negociacions. Per aquest motiu les actuacions de cooperació de l'Ajuntament de Vic han d'estar enfocades a crear una societat justa, que fomenti la bona convivència i disminueixi l'absència de conflictes a cada moment.

Però sobretot les polítiques de cooperació de l'Ajuntament de Vic han de tenir també una funció sensibilitzadora molt important envers la ciutadania, a l'hora, sobretot, de donar a conèixer i denunciar les causes que provoquen les injustícies socials, les desigualtats i la pobresa, per tal que la ciutadania pugui adquirir la consciència i el coneixement necessaris en aquest procés de millora en el respecte dels drets de totes les persones del món. En definitiva, es tracta de generar una societat crítica envers totes les desigualtats i els problemes socials, ja siguin de caire local com internacional.

III) Afavorir el respecte de totes les cultures i fomentar la interculturalitat i la millora de la cohesió social

Tot i que l'acompliment efectiu dels drets humans ja inclou les llibertats fonamentals, no només individuals sinó també col·lectives, aquest eix transversal vol ser molt més específic en l'enfortiment i el respecte de les accions col·lectives i culturals. En una ciutat com Vic, on la diversitat cultural és prou evident, cal incidir especialment a millorar les capacitats del teixit social per tal de poder garantir la democràcia i la representativitat inclusiva en tots els espais de la ciutat i òrgans de decisió, per aconseguir que la ciutadania conegui i entengui els seus drets, obligacions i llibertats i que tingui la capacitat per

defensar-los, complir-los i exigir-los. Adoptar aquest eix transversal posa de manifest la importància de la diversitat cultural i implica sobretot la creació d'espais on les diferents identitats culturals de la ciutat puguin sentir-s'hi identificades i representades.

El concepte de desenvolupament humà defensa el principi d'igualtat i equivalència entre persones, sense importar l'ètnia, classe, religió o sexe.

El foment d'actuacions que promoguin i donin a conèixer la diversitat i formes de viure d'altres cultures milloren el coneixement i el respecte cap a altres col·lectius. Per tant, l'apropament i coneixement d'altres cultures s'entén com una forma de bona entesa, enriquiment col·lectiu, respecte i millora de la bona convivència, que de manera directa influeix sobre el foment d'una millor cohesió social.

IV) Promoure l'equitat entre homes i dones a través de la perspectiva de gènere

La necessitat de promoure la igualtat entre homes i dones esdevé una condició indispensable en aquest procés de desenvolupament centrat en l'ésser humà. La iniquitat entre homes i dones, encara ara present en multitud d'àmbits i contextos de la societat actual, representa una d'aquestes desigualtats que impedeixen el desenvolupament humà sostenible.

D'entrada les diferències entre homes i dones s'haurien d'entendre com un fet natural, però, quan tenen conseqüències i provoquen desigualtats de drets i deures entre els uns i els altres, impedeixen i obstaculitzen el foment i la promoció dels drets humans i el desenvolupament humà. En aquest cas les desigualtats entre homes i dones esdevenen efectes de la discriminació i, per tant, han de poder ser tractats des d'un punt de vista social i humà. Sociològicament, els homes i les dones han nascut amb les mateixes potencialitats, tot i que en moltes societats les dones han esdevingut i persones passives i subordinades davant de la figura dominant dels homes, cosa que encara persisteix.

D'aquesta manera, des de la cooperació al desenvolupament s'han de poder impulsar accions en defensa dels drets de les dones, especialment en aquells

col·lectius més vulnerables, i s'ha de contribuir a la seva autonomia i al seu accés equitatiu a la societat i a l'economia. Per això el Pla director destaca l'apoderament de les dones com una de les eines bàsiques d'acció, prioritant el treball dirigit a promoure l'autonomia econòmica de les dones i el seu accés equitatiu a la societat.

Per consegüent, seguint les línies d'equitat i foment de la justícia social d'aquest Pla director de cooperació, tal com ja plantejava l'anterior Pla, caldrà continuar garantint la integració de la perspectiva de gènere en tota la globalitat d'actuacions promogudes pel Consistori. Aquest enfocament pressuposa que totes les accions, que es portin a terme en l'àmbit de la cooperació internacional, han de ser neutrals en termes de gènere, amb l'objectiu d'eliminar les desigualtats entre homes i dones i les causes que les produeixen, i es pot aconseguir partint de la base que hi ha d'haver una coresponsabilitat d'homes i dones en les relacions econòmiques i socials, sobretot en els processos de desenvolupament.

L'objectiu és treballar per poder construir societats basades en unes relacions de poder equitatives entre homes i dones, des de l'àmbit domèstic, social, públic i laboral.

5.2. OBJECTIUS ESTRATÈGICS

Els objectius específics, o també definits com a estratègics de ciutat, tenen la finalitat de desplegar, de manera més específica i des d'una perspectiva més local, els principis més transversals descrits anteriorment, i d'aquesta manera marquen també les línies prioritàries de treball. En conseqüència, aquest Pla director municipal vol :

I) Aconseguir una millor optimització dels recursos i esforços cap a un objectiu comú en el marc del Consell Local de Cooperació

En aquest sentit el Pla pretén millorar els criteris d'eficiència i eficàcia de totes les accions de cooperació que es portin a terme des del municipi.

L'eficiència mesura el grau de relació entre els recursos invertits en una actuació, ja siguin de tipus econòmic, tècnic, material o humans, i la seva

relació amb els resultats obtinguts. En aquest sentit i amb l'objectiu d'aconseguir un millor impacte de les accions de cooperació del municipi, es vol aprofitar i concentrar els recursos que s'hi puguin destinar des de la ciutat, per evitar així accions aïllades i disperses que no generen cap tipus de transformació real.

Per tant, aquest pla preveu destinar i aprofitar al màxim de recursos ciutadans cap a accions conjuntes des d'una perspectiva transformadora que, a la vegada, permetrà crear una identitat pròpia de ciutat. D'aquesta manera s'aconseguirà també millorar la visualització de les accions en l'àmbit ciutadà. D'altra banda, aquesta optimització i concentració de recursos també permetrà millorar l'eficàcia de les intervencions i, per consegüent, augmentar el grau d'assoliment dels objectius esperats en cada iniciativa.

L'eficàcia està molt condicionada per la qualitat del disseny de les actuacions. Millorant aquests dos criteris, es pretén aconseguir una qualitat més òptima de l'ajuda que la ciutat destinarà als seus projectes.

II) Treballar en xarxa i fomentar la concertació amb les estructures de cada territori

L'experiència de treball en l'àmbit de cooperació municipal, durant tots aquests anys, ha demostrat que les actuacions que s'exerceixin en els diferents territoris han de respondre a les necessitats i prioritats de la població de la zona, i per tant, han d'estar en concordança amb les línies estratègiques de treball definides en cada país o regió. Cada territori té normalment un pla de desenvolupament local que marca unes línies de treball prioritàries, que cal seguir, i disposa d'unes estructures locals que tenen l'objectiu de treballar per assolir-les. Entenem, doncs, que no es pot treballar a banda d'aquestes estructures de cada territori (com ara agències de desenvolupament regionals, representacions d'administracions catalanes, espanyoles i internacionals, així com entitats locals) i que s'ha de fer tot el que sigui possible per coordinar-se i treballar conjuntament per tal d'unificar esforços i recursos.

Així mateix, tal com hem dit anteriorment, en l'àmbit català també cal coordinar-se i aprofitar al màxim les estructures que ja hi ha, entitats, associacions d'immigrants i sobretot fomentar el treball conjunt en el marc del Consell Local

de Cooperació de Vic, que funciona de manera molt activa i participativa des de l'any 2008.

Amb la implicació del màxim d'estructures locals s'aconsegueix també un millor grau de pertinença i apropiació de cada una de les actuacions, ja que aquestes no són imposades des de l'exterior, sinó que sempre es treballen en concordança amb les necessitats, prioritats i potencialitats de la zona, cosa que augmenta considerablement el grau d'implicació de la població receptora i, per tant, també l'acompliment dels objectius de les actuacions dutes a terme.

III) Mobilitzar i incorporar nous actors i aliats

La incorporació de nous actors locals en el món de la cooperació internacional és recurrent en aquests darrers anys, ja que, tot i que la cooperació al desenvolupament té una dimensió totalment global, massa vegades ha estat tractada com un aspecte aïllat i aliè a segons quins sectors de la població. Partint de la base que l'índex de desenvolupament humà no s'avalua només a partir d'indicadors de tipus econòmic, sinó també a partir de diversos criteris de tipus educatiu (alfabetització, accés a l'educació...) i de tipus sanitari (esperança de vida, taxa de natalitat), i també ambientals, és evident que el desenvolupament humà està condicionat per tots els sectors d'una societat. Per això podem dir que el desenvolupament humà, en qualsevol societat o país, és un procés totalment transversal, que en absolut es pot treballar aïlladament.

Això vol dir que quan localment parlem de cooperació al desenvolupament i hi treballem, hi hauria d'haver una d'implicació màxima de tots els sectors de la societat. Per això aquest Pla director té com a objectiu crear **aliances i introduir en totes les accions de cooperació al màxim d'actors** possibles de la ciutat. Parlem sobretot d'entitats culturals, centres educatius i sanitaris, fundacions, col·legis de professionals i també del món privat, per tal que totes les actuacions que es portin a terme tinguin un major ressò i implicació d'altres parts de la societat en aspectes que fins aquest moment semblava que no els afectava. D'aquesta manera també es pretén augmentar el nivell d'implicació i la consciència ciutadana en l'àmbit de la cooperació internacional.

En aquests propers anys, s'espera, doncs, poder incorporar nous actors al Consell Local de Cooperació, més enllà de les entitats tradicionals, que puguin participar també en les decisions i actuacions que es portin a terme en l'àmbit de la cooperació internacional per tal de donar-hi aquesta perspectiva molt més global i transversal.

IV) Treballar de forma integral des d'una perspectiva de codesenvolupament

En termes generals el codesenvolupament és un concepte que té la finalitat d'integrar immigració i desenvolupament de manera que tots dos països, el d'origen i el d'acollida, puguin beneficiar-se'n. El codesenvolupament, doncs, representa un treball a dues bandes entre la integració de les persones immigrades a la ciutat i la cooperació al país d'origen dels nouvinguts a la ciutat i, per tant, el seu objectiu també és doble: **fomentar el creixement al sud i la cohesió social al nord.**

L'any 2011, l'Ajuntament de Vic, amb una subvenció de l'ACCD, va iniciar un programa de codesenvolupament amb el Senegal, que ha tingut continuïtat fins ara, amb resultats molt positius. De fet, de forma transversal, el codesenvolupament ha integrat totes les accions que s'han desenvolupat des de la Unitat de Cooperació. Tal com s'ha esmentat abans, el context inicial del projecte partia de dos fets molt rellevants : el primer era que el 25% de la població de la ciutat de Vic és nouvinguda i l'altre és que hi havia una situació molt positiva entre l'aprovació del Pla director de cooperació 2009-2012, el treball del Consell Local de Cooperació, òrgan consultiu i participatiu en cooperació, i la voluntat dels nouvinguts de participar-hi i fer visible la seva tasca d'inclusió social a la ciutat. De totes maneres, el fet que l'ACCD apostés per una línia de subvencions oberta als municipis va afavorir la posada en funcionament del programa de codesenvolupament.

Tot això va permetre focalitzar bona part del treball del Consell de Cooperació amb la intervenció en les àrees geogràfiques d'on provenen les persones estrangeres de la ciutat i, d'aquesta manera, s'aconseguia implicar de manera més directa la població nouvinguda en el desenvolupament dels seus països

d'origen. A partir d'aquests dos fets tan rellevants es creava un context molt adient per al codesenvolupament, que pretenia aprofitar la relació entre el fenomen migratori i el desenvolupament tan lligat a la realitat del municipi.

Per això, en aquest sentit, des del Consell de Cooperació es creu molt oportú continuar treballant des d'aquesta perspectiva de codesenvolupament. Partint de la base que l'immigrant és ja per naturalesa un actor de desenvolupament per al seu país per les remeses i l'experiència que pot aportar-hi, s'ha de fomentar aquesta relació evident entre migració i desenvolupament als països d'origen i destí, treballant en actuacions en l'àmbit de la integració, la ciutadania i la cooperació. Per aquesta raó en aquest nou Pla director s'hi continua incorporant el codesenvolupament a totes les accions, no com una modalitat aïllada de treball, sinó com un concepte integrador que de manera global s'anirà executant en totes les accions de cooperació i sensibilització municipals.

V) Millorar els sistemes d'avaluació de les accions de cooperació

En els darrers anys, l'objectiu no complert de les agendes internacionals, a l'hora d'assolir els compromisos de reduir la pobresa i desigualtats al món, ha comportat la necessitat de millorar l'eficàcia i la qualitat de l'ajuda (Declaració de París, Programa d'Acció d'Accra i Aliança de Buson). Aquesta demanda es fomenta en el fet que cal aprofitar l'experiència per millorar la utilització d'aquests recursos i esforços destinats a cooperació perquè tinguin una contribució més transformadora tan al nord com al sud.

Consegüentment, en aquest nou Pla director es vol destacar l'avaluació com un acte de responsabilitat i compromís que ha de millorar l'eficiència, l'eficàcia i la sostenibilitat de les accions de cooperació que es portin a terme des de la ciutat.

L'objectiu és intentar que l'avaluació sigui un instrument estratègic de rendició de comptes i de transparència de les actuacions d'aquesta administració local envers la societat. Però a la vegada l'avaluació també ha de servir com a font d'informació per extreure lliçons de les experiències acumulades i per incorporar-les al procés de presa de noves decisions, per a la constant millora de les actuacions.

Així doncs, en aquest Pla caldrà anar incorporant de forma progressiva sistemes d'avaluació que permetin garantir la millora de la qualitat de les accions de cooperació. El model d'avaluació es farà segons els criteris que proposa la CAD (Comitè d'Ajuda al Desenvolupament) de la OCDE (Organització per la Cooperació i el Desenvolupament Econòmic), del qual Espanya és membre. El model CAD proposa cinc criteris clau que, a través dels seus indicadors, han de garantir un bon seguiment i avaluació de les actuacions. Els criteris que proposa la CAD són: pertinença, eficiència, eficàcia, impacte i sostenibilitat, els quals articulen el consens d'estàndard internacional de la qualitat de l'ajuda.

Per això serà important que totes les accions es plantegin i s'implementin a partir de la recerca d'uns resultats esperats, conforme a uns indicadors avaluable, que hauran de poder millora l'eficàcia i l'eficiència de cada una de les actuacions.

A més, els indicadors, depenent de cada acció i aspecte per avaluar, hauran d'estar emmarcats en els criteris anteriors, i s'hauran d'ajustar a aquestes valoracions:

- . L'actuació ha aconseguit els resultats esperats i els objectius previstos.
- . Els objectius de l'actuació han tingut en compte les necessitats i prioritats del diferents grups socials, i s'han emmarcat dins de les polítiques d'actuació i plans estratègics locals.
- . La població ha accedit de manera igualitària als resultats de la intervenció.
- . L'actuació ha tingut un impacte positiu en la població beneficiària.
- . La ciutadania s'ha implicat i ha participat en les actuacions.
- .La iniciativa ha generat experiències de bones pràctiques i models innovadors de referència per a la seva rèplica.
- . El disseny i planificació de l'acció han tingut en compte la perspectiva de gènere, cosa que ha contribuït a una millora de l'autonomia de les dones.
- . En les intervencions que s'han planificat i dissenyat, han tingut en compte els actors de cooperació provinents del territori d'actuació.
- .Les actuacions han estat treballades en la seva totalitat en el marc del Consell Local de Cooperació.

.Les actuacions han millorat la situació social i econòmica dels beneficiaris.

A partir d'aquests tipus d'indicadors s'hauran de poder avaluar les diferents accions de manera que al final es puguin obtenir resultats reals que posin de manifest, o no, l'impacte positiu de cada una d'aquestes intervencions.

VI) Millorar la comunicació, la visió i la transparència de les accions

Un dels reptes més grans que es proposa el consistori i el Consell Local de Cooperació, aquest proper quadrienni, consisteix a augmentar el nivell d'implicació ciutadana en l'àmbit de la cooperació internacional. El nou Pla, doncs, es proposa treballar de manera molt concreta en la millora de la comunicació, visualització i transparència de totes les accions que es portin a terme des de la ciutat.

La ciutadania, primer, ha de conèixer per què es fa la cooperació internacional a la seva ciutat i com es fa i, després, ho ha d'entendre. En conseqüència, l'obligació de l'Administració és explicar-los més bé el que es fa des d'aquest àmbit.

En aquest sentit, el nou Pla aposta per **crear noves aliances**. D'una banda, els mitjans de comunicació poden difondre les accions que es porten a terme a la ciutat. De l'altra, amb la col·laboració i implicació d'organitzacions amb públics ja més consolidats (com ara Cine Club, Fòrum de Debats...), es pot també donar a conèixer i sensibilitzar l'entorn sobre les causes que provoquen les desigualtats, per tal de generar consciència social i arribar a comprendre la necessitat de la cooperació des del món local.

És important també mostrar les experiències de bones pràctiques, en què es reflecteixin de manera clara les experiències reeixides i els resultats transformadors que se'n deriven, perquè les persones puguin ser conscients que les actuacions de cooperació i sensibilització tenen una finalitat i uns resultats específics de millora en el desenvolupament i la sensibilització a la ciutat. En el principi de transparència, caldrà garantir la **producció i difusió d'informació** regular amb un llenguatge clar i entenedor sobre la política

municipal de cooperació, perquè tothom hi pugui tenir accés. A més, se n'haurà de mostrar d'una manera clara i entenedora el pressupost i la gestió.

Fins ara, però, la forma tradicional de comunicar i mostrar accions d'aquest tipus era la comunicació corporativa, que es basava en la comunicació de resultats finals, mentre que ara l'enfocament ha anat canviant i es creu necessària una **comunicació de les accions de cooperació molt més integral**, que inclogui totes les seves fases del procés: la identificació, planificació, execució i avaluació de cada acció. Perquè la ciutadania es pugui sentir implicada en les accions de cooperació que es porten a terme des del municipi han de poder conèixer tot el procés de les actuacions, començant per les causes que les motiven, els criteris de selecció dels beneficiaris, la planificació i disseny de les accions, la mateixa execució i, finalment, els resultats que avaluen l'assoliment dels objectius esperats i l'impacte transformador de l'acció.

Caldrà tenir en compte també que, per tal de comunicar i donar a conèixer de forma propera i entenedora tot el procés d'aquestes actuacions, s'han de transmetre missatges concrets, atractius, clars, positius i en un format molt visual i pedagògic, de manera que la ciutadania pugui anar-se fent usuària d'aquesta informació.

Un dels objectius principals d'aquesta millora de la comunicació i visió de les actuacions ha de ser augmentar el nivell de transparència i rendició de comptes a la ciutadania a partir d'una proposta de resultats.

Així doncs, tal com exposa la Declaració de París, es considera que la rendició de comptes i la transparència de les accions són elements essencials per tal d'assolir els resultats esperats. I per tal d'aconseguir aquesta transparència de les intervencions de cooperació, es marcaran les pautes següents:

- Les accions han de ser consensuades en tot el procés (planificació, execució i avaluació) pels diferents actors de la ciutat: equip de govern, entitats i ciutadania.
- S'han de crear comissions d'avaluació mútua entre els diferents actors locals (equip de govern, entitats participants del sud i del nord, i la

implicació ciutadana) i s'han de redactar informes dels resultats obtinguts i/o no assolits.

- Es facilitarà i publicarà informació econòmica detallada sobre la quantitat assignada i la distribució per partides de forma exacta, oberta i regular.
- Tots els actors (del nord i del sud) respectaran els principis acordats i posaran tots els mitjans necessaris per lluitar contra la corrupció.

5.3 PRIORITATS GEOGRÀFIQUES I SECTORIALS

Prioritats geogràfiques

Els objectius descrits anteriorment, sobretot pel que fa als de millora de l'eficàcia i l'eficiència de totes les actuacions municipals i l'optimització d'esforços cap a un objectiu comú, obliguen a la concentració de recursos i a la focalització geogràfica.

Si tenim en compte també que els acords i consensos internacionals sobre cooperació al desenvolupament recomanen la concentració d'esforços en un nombre reduït de països, la focalització geogràfica es fa més oportuna que mai. Així doncs, aquest Pla aposta per una concentració geogràfica que pugui garantir una contribució específica, rellevant i eficaç en termes de desenvolupament.

L'experiència acumulada en la cooperació directa d'aquest Ajuntament a Nicaragua, en el primer cas, i al Senegal, en el segon, demostren que els països receptors de la cooperació municipalista descentralitzada han de poder tenir, a més, una connexió directa amb les persones que viuen a la ciutat, col·lectius de persones migrades, així com les prioritats de les entitats del Consell Local de Cooperació, per treballar així des d'una vessant més de codesenvolupament, en què s'impliquin al màxim d'actors possibles, coneixedors de cada realitat amb l'objectiu que s'involucrin en la millora de les condicions de vida del seu país d'origen.

Tenint en compte, doncs, per una banda, la procedència d'un gran percentatge de la població vigatana i, per altra, la seva representació a través d'entitats de nouvinguts amb major presència i participació al Consell Local de Cooperació,

l'Índia, el Senegal i Ghana són els que millor aconsegueixen aquestes dues premisses imprescindibles per treballar en el desenvolupament.

Cal mencionar que actualment el Marroc, Ghana i l'Índia són les tres principals nacionalitats estrangeres amb més presència a la ciutat. Mentre que dins del Consell de Cooperació les entitats de nouvinguts més actives representen les que actuen al Senegal (set entitats representants), les que tenen la seva prioritat de treball a l'Índia (tres entitats representants) i les que treballen a Ghana (dues entitats representants).

D'altra banda, i també gràcies a l'experiència d'aquests darrers anys, s'ha vist que és molt important treballar en països on hi hagi estructures o plataformes que fomentin i coordinin les accions de desenvolupament que es portin a terme a la zona per poder rebre el suport i assessorament necessari en qualsevol moment. Aquest punt posa de manifest que cal seguir, doncs, les polítiques de cooperació nacional i tenir en compte en aquest cas les prioritats que hi ha des de l'AECID i l'ACCD o altres plataformes, com és ara la del Fons Català de Cooperació, per poder-hi treballar coordinadament. En aquest sentit, tant l'ACCD com el Fons Català de Cooperació fa dos anys que han consolidat uns grups de treball i han definit com a país prioritari el Senegal, on es debaten i planifiquen projectes, propostes, problemes, potencialitat... per tal de treballar conjuntament en un mateix sentit. Vic és membre actiu dels dos grups de treball.

Per això el principal focus de prioritització geogràfica de la política d'aquest Ajuntament hauria d'estar concentrada, sobretot, en aquestes zones, sempre que es donin les condicions necessàries de transparència, contrapart institucional i/o consolidada i entitats del nord i del sud que ja treballin en cooperació al desenvolupament:

- l'Àfrica subsahariana (el Senegal i Ghana)
- l'Índia

No es descarta més endavant ampliar la zona geogràfica de treball en funció de les peticions i necessitats del Consell Local de Cooperació.

Prioritats sectorials

Pel que fa a les prioritats sectorials i segons el concepte de desenvolupament humà, des del Consell Local de Cooperació s'han fixat les prioritats bàsiques que han de permetre el desenvolupament sostenible de qualsevol societat:

- Educació
- Salut
- Foment del treball amb dones
- Desenvolupament d'activitats econòmiques

Totes les accions de cooperació que es desenvolupin al sud han de reforçar i millorar la governabilitat i la participació ciutadana, per aconseguir un acostament entre la societat civil i el govern local, per implicar-los en els projectes que s'hi portin a terme.

El Pla, en cap cas, es planteja donar suport a projectes d'emergència sempre que no siguin actuacions portades a terme a través de la cooperació vigatana.

D'altra banda, tampoc preveu finançar actuacions puntuals i personalitzades, derivades de situacions com la salut, apadrinament, medicació... Només es desenvoluparan projectes que incloguin aspectes que generin millores socials al país del sud, com formació de professionals, intercanvis, assessoraments, estades, pràctiques o voluntariat.

En aquest nou Pla es planteja de manera molt específica treballar aquests sectors socials de manera transversal a través de iniciatives basades en l'ampliació de les capacitats de les persones adultes interessades en la formació professional, l'emprenedoria i el teixit productiu, per tal d'activar de forma progressiva el desenvolupament econòmic local i d'anar fomentant petites estructures econòmiques que evitin les fugides massives i perilloses d'aquests països, com també que millorin les condicions de vida de la seva població.

En tot cas, tal com s'ha esmentat abans, les prioritats sectorials també dependran de cada territori i hi hauran d'estar en concordança amb els seus plans estratègics de desenvolupament local, en què ja s'han definit les necessitats i prioritats de cada territori, tenint en compte també el potencial existent quant a recursos naturals, humans i materials.

6. MARC OPERACIONAL

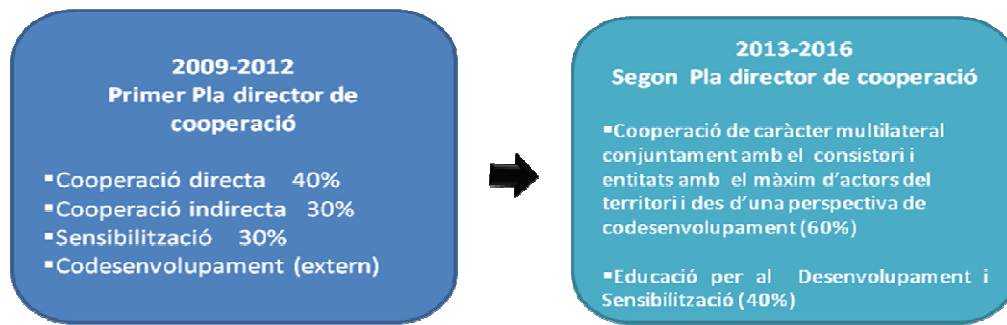
MODALITATS D'ACTUACIÓ

Les modalitats d'actuació de la cooperació són un dels aspectes que més evidencien el caràcter d'aquest nou Pla director, ja que és en aquest apartat en què es veuen els canvis més significatius respecte a l'anterior Pla. En tot cas, cal dir que aquests canvis han estat fruit d'una reflexió i avaluació conjunta en el marc del Consell Local de Cooperació, amb l'objectiu d'implicar al màxim d'actors possibles en la cooperació local i d'augmentar l'eficiència i l'eficàcia de les actuacions.

El Pla director de cooperació 2009-2012 preveia quatre modalitats d'actuació diferents, que tot i que eren complementàries es treballaven de forma individual:

- a) Cooperació directa : 40%
- b) Cooperació indirecta (a iniciativa de les entitats del Consell Local de Cooperació a través d'una convocatòria de subvencions) : 30%
- c) Sensibilització: 30%
- d) El codesenvolupament (que es va treballar d'una forma integral amb les altres modalitats d'actuació): subvenció externa

Després d'una valoració dels punts forts i els punts febles d'aquestes modalitats de treball, que s'han portat a terme aquests darrers anys des de l'Ajuntament de Vic, aquest nou Pla modifica el format d'actuació per tal d'implantar un sistema de treball més just i més ajustat a les necessitats i la realitat actual de la ciutat i del context més ampli.

Així, doncs, amb l'objectiu d'optimitzar els esforços i recursos ciutadans i per millorar així l'eficàcia de treball, s'ha volgut reformular la disposició d'aquestes modalitats d'actuació, presentant una proposta de treball conjunta entre el consistori i les entitats. D'aquesta manera, es proposa treballar de forma integral la cooperació directa i indirecta des d'una perspectiva de codesenvolupament.

En aquesta avaluació del Pla director anterior, també es va ressaltar la necessitat d'enfortir molt més el treball de sensibilització a la ciutat, en la qual d'alguna manera també s'hauria de treballar d'una forma més integral en l'àmbit ciutadà, amb la incorporació de nous actors i espais que ampliessin l'àmbit d'actuació i, per tant, la implicació ciutadana.

D'aquesta manera les modalitats d'actuació del nou Pla director de cooperació 2013-2016 quedaran de la manera següent:

- a) COOPERACIÓ DE CARÀCTER MULTILATERAL CONJUNTAMENT AMB EL CONSISTORI I EL CONSELL LOCAL DE COOPERACIÓ, I AMB EL MÀXIM D'ACTORS DEL TERRITORI, DES D'UNA PERSPECTIVA DE CODESENVOLUPAMENT

Conjuntament amb el consistori i les entitats del Consell Local de Cooperació, des d'una perspectiva de codesenvolupament, i a proposta del sud (60%)

- b) EDUCACIÓ PEL DESENVOLUPAMENT I SENSIBILITZACIÓ (40%) (al nord i al sud)

Tot i així, en coherència amb els valors i principis d'aquest mateix Pla director, totes les actuacions que es facin en els països i poblacions del sud han d'estar totalment alineades amb les prioritats de desenvolupament d'aquests països, independentment de la modalitat d'actuació que s'hi apliqui.

6.1. COOPERACIÓ DE CARÀCTER MULTILATERAL CONJUNTAMENT AMB EL CONSISTORI I EL CONSELL LOCAL DE COOPERACIÓ AMB CONCERTACIÓ AMB EL MÀXIM D'ACTORS DEL TERRITORI, DES D'UNA PERSPECTIVA DE CODESENVOLUPAMENT

Aquesta modalitat de treball és integral en el sentit que vol trencar amb la dispersió d'actuacions geogràfiques i sectorials. Aquest nou Pla vol treballar, doncs, de forma molt més integradora per tal d'unificar esforços i recursos i sumar sinergies cap a una mateixa direcció, per aconseguir així un major impacte de les actuacions. L'objectiu de fet és homogeneïtzar molt més el treball que es porta a terme des de la ciutat per tal de crear un **model de cooperació ciutadà propi, més sòlid i unificat**.

En els propers quatre anys, doncs, desapareixerà la cooperació directa i indirecta, tal com s'havia entès fins ara, en què, per una banda, la cooperació directa era entesa com bilateral i totalment municipalista, és a dir d'iniciativa municipal directa, i, per l'altra, la cooperació indirecta era considerada com una cooperació bilateral a iniciativa de les ONG a través d'una convocatòria de subvencions.

Tot això, en conseqüència, es modifica per donar pas a un treball conjunt entre entitats i consistori. És a dir, en el marc del Consell Local de Cooperació, en què hi ha representades totes les ONG, la UVic, el Consorci Hospitalari i en què es preveu la incorporació d'altres actors de desenvolupament, es decidiran els projectes que cal treballar segons les prioritats del mateix Pla director, el Consistori i els integrants del Consell de manera conjunta, que s'implicaran en la planificació i l'execució dels projectes. L'objectiu es treballar en projectes d'iniciativa del Consell, que siguin municipalistes, però que alhora es treballin de forma totalment transversal, en concert amb els actors del territori, en què experts locals, en l'àmbit segons el qual s'actui, puguin implicar-s'hi, aportant-hi la seva experiència i coneixement, per augmentar així el grau d'apropiació i pertinença de totes les iniciatives.

Un altre aspecte clau és **l'intercanvi entre professionals** des de diferents àmbits vinculats al Consell de Cooperació. En aquest sentit es potenciarà la relació entre l'àmbit de la salut, cosa que propiciarà l'intercanvi de professionals

amb objectius de formació; l'intercanvi d'alumnes de la UVic, per als períodes de pràctiques, o el Col·legi d'Arquitectes, que pot millorar i assessorar els projectes constructius.

D'aquesta manera, es vol aconseguir una cooperació amb una identitat pròpia de ciutat i participativa, on tothom es pugui sentir identificat des del seu àmbit de treball.

A més, i gràcies a la bona experiència d'introduir el codesenvolupament en l'antic Pla, aquest nou pretén emmarcar totes les actuacions que es facin en aquesta perspectiva de codesenvolupament, de manera que totes les entitats i/o individus, provinents dels països d'actuació i residents a la ciutat, puguin esdevenir actors directes i implicar-se en aquestes propostes o iniciatives de cooperació al desenvolupament amb el seu país d'origen. D'altra banda, també implica que paral·lelament s'haurà de treballar l'enfortiment de les capacitats i la formació d'aquests col·lectius a la ciutat, perquè puguin arribar a formar part activa del desenvolupament del seu propi país.

La prioritat dels projectes de cooperació en aquesta nova etapa estarà dirigida també a consolidar i **reforçar les contraparts**, sobretot la del sud, de manera que això permeti obrir altres vies de cooperació entre entitats, fundacions, serveis i institucions de la ciutat del nord i del sud.

Per tant, els projectes que es dissenyin en el marc d'aquest nou Pla seran projectes dirigits no només als països del sud, sinó que també estaran destinats als col·lectius més vulnerables de la ciutat de Vic, amb l'objectiu d'ampliar capacitats de formació professional, emprenedoria i teixit productiu per al desenvolupament econòmic local.

Així doncs, i resumint aquest apartat tan ampli, que de fet engloba totes les accions de desenvolupament en una sola modalitat de treball, es prioritzaran les actuacions següents:

- Projectes de cooperació directa, dissenyats des del Consell Local de Cooperació en concert amb el màxim d'actors al territori

- Màxima implicació de les persones i entitats provinents del país d'actuació i millora de la cohesió social a la ciutat (perspectiva de codesenvolupament)
- Formació i capacitació de persones per a la seva posterior contribució al desenvolupament econòmic i social, tant a la ciutat del nord com a la del sud.

6.2 EDUCACIÓ PEL DESENVOLUPAMENT I SENSIBILITZACIÓ

En aquest nou Pla, l'EpD i la sensibilització també augmenten considerablement el seu protagonisme, ja que des del Consell Local de Cooperació, i de forma molt unànime entre totes les entitats i actors participants en l'elaboració del Pla, es va creure que s'havia d'enfortir molt més la sensibilització ciutadana, per tal de millorar la implicació i la consciència d'actuació local per avançar cap a un món més just i solidari.

Aquesta modalitat de treball té quatre aspectes importants per desenvolupar:

- Reforçar i donar a conèixer el teixit associatiu de les ONG per al desenvolupament, les entitats i les institucions que treballen en cooperació
- Millorar i ampliar les capacitats en l'educació per al desenvolupament, Cultura de la Pau i educació en Drets Humans
- Fomentar accions que despertin la consciència sobre les desigualtats del món
- Sensibilitzar l'entorn de les diferents realitats d'una forma clara i realista al sud i al nord.

El Consell Local de Cooperació considera que, per aconseguir una ciutadania cohesionada, tolerant i compromesa, és imprescindible que des de l'Ajuntament s'incrementin les accions de sensibilització i educació pel desenvolupament. En l'àmbit ciutadà és necessari generar consciència de les injustícies del món i fomentar la reflexió i el debat a l'entorn de les causes que provoquen aquestes desigualtats i injustícies.

La sensibilització en l'àmbit municipal ha de ser un eix transversal per a la resta de polítiques implementades des de l'Ajuntament, per tal que esdevingui una eina clau de millora de la convivència i cohesió social a la ciutat.

Els diversos temes que s'hauran d'abordar són sobretot la promoció i el respecte dels Drets Humans, el foment de la Cultura de la Pau, la sobirania alimentària, els objectius de Desenvolupament del Mil·lenni, el comerç just, com també totes les altres qüestions que millorin les relacions humanes i les condicions de vida de les persones, sempre que no es perdi de vista aquest valor afegit d'informar i reflexionar sobre les causes que provoquen aquestes desigualtats.

L'eina de treball que servirà per especificar les accions de sensibilització, que es portaran a terme anualment, continuarà essent el **Pla anual de sensibilització**, que cada any es dissenyarà en el marc del Consell Local de Cooperació i en el qual s'aniran introduint nous agents de la ciutat per tal d'arribar a nous sectors ciutadans. El Pla anual també preveurà les accions de sensibilització que es desenvoluparan a la ciutat o al país del sud amb relació a accions de formació, projectes, informació, oportunitats... de manera que també esdevinguin protagonistes de cooperació.

Això suposarà un treball exhaustiu de recerca i incorporació al CLC de nous actors a la ciutat que ja tinguin públics consolidats, com ara el CNL, el Cine Club, el Fòrum de Debats, el Festival Protesta i d'altres, que permetin ampliar el marge d'actuació pel que fa a la sensibilització. L'objectiu d'aquesta recerca de noves aliances en la sensibilització és, de fet, filtrar missatges, amb continguts sobre els problemes que tenen molts països en vies de desenvolupament a diversos públics que no són els habituals. El govern local és el més proper a la ciutadania i, per tant, el que millor pot explicar com, a través dels actes més quotidians, la ciutadania està directament implicada en els problemes d'arreu del món.

7. INSTRUMENTS DE TREBALL

7.1. INSTRUMENTS DE PLANIFICACIÓ I EXECUCIÓ

La política en matèria de cooperació al desenvolupament, impulsada des de l'Ajuntament de Vic, es planifica a través de dos instruments essencials: el Pla director de cooperació al desenvolupament i els seus successius plans anuals.

Per desenvolupar el Pla director es redacta un **pla d'acció anual** en què es projecten i s'executen totes les accions concretes per desenvolupar en cada període.

Així doncs, el Pla director es divideix en quatre períodes de treball anuals, partint de la base que el Pla del 2013 ha estat l'any de redacció i d'elaboració del Pla director de cooperació del 2013 al 2016.

- Pla anual 2014
- Pla anual 2015
- Pla anual 2016

El Pla anual és, doncs, l'instrument de planificació operativa que concreta els compromisos quadriennals del Pla director; és el desplegament i la concreció de les activitats projectades per a cada període anual, orientades a assolir els objectius fixats en el Pla director, en funció dels recursos humans, materials i econòmics anuals. També inclou indicadors que permeten el procés d'avaluació posterior. Els plans anuals seran el resultat consensuat amb el Consell Local de Cooperació.

7.2 INSTRUMENTS D'AVALUACIÓ

Cadascun dels plans anuals i projectes específics, desenvolupats en el marc d'aquest Pla director, en el procés d'execució i seguiment, haurà d'anar acompanyat d'un procés d'avaluació, en coherència amb l'objectiu estratègic núm. V d'aquest mateix Pla.

Per això, cada any l'Ajuntament elaborarà una **memòria anual** que reculli totes les accions de cooperació al desenvolupament impulsades des del Consistori.

El procés de seguiment i avaluació, tant dels plans anuals com dels projectes específics que s'hi desenvolupin, serà imprescindible per tal de millorar la qualitat i eficàcia de les accions, ja que són elements de rendició de comptes i d'aprenentatge que permeten presentar resultats de gestió i desenvolupament a la ciutadania.

L'exercici d'avaluació del Pla director 2013-2016 es portarà a terme anualment a través dels plans anuals, quan finalitzi el Pla director i, més concretament, mentre s'elabori el proper Pla director.

L'avaluació del Pla anual es farà mitjançant una comissió d'avaluació formada per responsables tècnics i polítics de la Unitat de Cooperació i, com a mínim, dos membres del Consell de Cooperació. L'avaluació que es portarà a terme serà un procés i, per tant, es farà a l'inici, al llarg del procés i a la finalització. L'avaluació del procés és idònia perquè és flexible i permet adequar i orientar en cada moment els programes o projectes, i així mateix permet avaluar-ne totes les fases no només els resultats. Per a portar a terme l'avaluació, els Plans anuals desenvoluparan indicadors qualitius i quantitius.

D'altra banda el seguiment i avaluació dels projectes anuals que es desenvolupen sobre el terreny els portaran a terme representants de la mateixa Unitat de Cooperació o membres del Consell Local de Cooperació, sempre que sigui possible. Quan aquesta possibilitat no hi sigui el seguiment d'aquests projectes es deixaran a les mans del Fons Català de Cooperació, organisme que ja treballa en aquest sentit, que gestiona i fa el seguiment i avaluació de projectes.

7.3. INSTRUMENTS DE PARTICIPACIÓ, COORDINACIÓ I CONSULTA: EL CONSELL LOCAL DE COOPERACIÓ DE VIC

L'instrument de participació per excel·lència és el **Consell Local de Cooperació de Vic**. Aquest Consell es va crear el 2007 amb l'objectiu de disposar d'un espai de deliberació, consulta, proposta, comunicació i participació de tot allò que fa referència a la cooperació en l'àmbit municipal. El Consell el formen més d'una vintena d'entitats que tenen per objectiu la cooperació al desenvolupament i tenen la seu a Vic, entre les quals hi ha ONGD, a més de la Universitat de Vic i el Consorci Hospitalari de Vic. Al llarg

dels propers anys de vigència d'aquest Pla director, es preveu la incorporació de nous actors, com ja s'ha especificat en l'objectiu estratègic III, amb la finalitat de treballar de forma més transversal i integradora la cooperació al desenvolupament a la ciutat.

Poden formar part del Consell de Cooperació totes aquelles entitats i estaments que tenen com a objectiu la cooperació al desenvolupament, que tenen la seu a Vic i que han mostrat el seu interès per formar-ne part. D'altra banda, també podran integrar-s'hi, de forma puntual o permanent, totes aquelles entitats de la ciutat que treballin directament o indirectament amb sensibilització, cultura de la pau o altres àmbits, previstos en aquest Pla o consensuats conjuntament amb el Consell de Cooperació.

En aquest sentit, serà el mateix Consell qui acceptarà o, si escau, rebutjarà totes aquestes entitats que mostrin el seu interès per formar-ne part. L'acceptació o no serà condicionada pels objectius de cada entitat i pel compliment dels paràmetres estipulats anteriorment. Tot allò que no prevegi aquest Pla director serà debatut en el marc del Consell de Cooperació.

El Consell Local de Cooperació és a més un espai de diàleg i reflexió entre el teixit solidari de la ciutat, en què es debaten molts temes, es comparteixen sinergies i complementarietats i es perfilen les accions anuals que s'han de desenvolupar en matèria de cooperació. A més el Consell Local de Cooperació és el responsable de dissenyar el Pla de sensibilització anual. El Consell, com a òrgan consultiu i de planificació, també decideix projectes, accions i fa propostes segons el pressupost que té a disposició anualment i en el marc de les línies marcades en aquest Pla director i en els posteriors plans anuals.

Així doncs, el Consell de Cooperació és el màxim òrgan de representació en matèria de cooperació i el que proposa i consensua el destí de la partida pressupostària de cooperació al desenvolupament, en el marc del Pla director de cooperació. Totes les qüestions no previstes en aquest Pla es debaten i s'acorden en el marc del Consell de Cooperació.

No es preveu proposar projectes sense ser membre actiu del Consell. Així doncs, s'entén com a membre actiu aquella entitat que participa, com a mínim, en un 50% de les accions, reunions o activitats que s'organitzen des del mateix Consell. Tampoc es podran presentar propostes que no siguin coherents amb aquest Pla director.

En el marc d'aquest Consell i en funció de les circumstàncies, també es preveu la creació de comissions de treball que serveixin per coordinar accions o projectes concrets. Aquestes comissions es creen segons les necessitats o demandes de cada moment, ja que de vegades, per tal de portar a terme objectius més específics, és necessària l'acció més directa d'una comissió de treball que es dediqui específicament a planificar, desenvolupar i avaluar una acció en concret. Aquestes comissions poden ser de caràcter temporal o de caràcter més permanent.

A més, l'Ajuntament de Vic continuarà formant part d'altres òrgans de consulta, planificació i participació en termes de cooperació al desenvolupament més amplis d'àmbit català, com són els grups de treball del Senegal i codesenvolupament del Fons Català de Cooperació al Desenvolupament. Així mateix també forma part del grup de treball de l'ACCD, que té com a país prioritari el Senegal.

8. MARC PRESSUPOSTARI

El marc pressupostari que permet el treball en termes de cooperació al desenvolupament s'extreu de la partida dels impostos directes municipals. Des del 1999 i durant tretze anys, a Vic, aquesta partida ha estat del 0,7%, d'aquests impostos, tot i que el 2012, per voluntat política, el percentatge es va reduir fins al 0,4%.

El pressupost el decideix i l'aprova el Ple Municipal i, per tant, està subjecte a variacions any rere any, sempre, però, tenint en compte els compromisos internacionals. Des del Consell Local de Cooperació es treballarà per tornar a aconseguir l'objectiu del 0,7%.

A part, la Unitat de Cooperació d'aquest Ajuntament s'esforça cada any per sol·licitar ajudes externes que complementin l'aportació municipal, a través de convocatòries de subvenció d'administracions catalanes per a accions concretes, com ara la que rep des de fa més de deu anys de la Diputació de Barcelona per desenvolupar els plans de sensibilització, o altres que poden venir de l'Agència Catalana de Cooperació, o altres institucions o fundacions.

A més, en els propers anys, es treballarà per buscar noves vies de finançament privades, com del Club Rotary, la Cambra de Comerç o altres agents locals, nacionals o internacionals que es vulguin implicar en accions de cooperació al desenvolupament, que es planifiquin en el marc del Consell de Cooperació de Vic. Així mateix es procurarà crear i reforçar aliances entre administracions, centres educatius, entitats, col·legis professionals, centres sanitaris... de Vic i del sud.

ANNEX 1

METODOLOGIA DEL PROCÉS D'ELABORACIÓ DEL PLA

El Pla director de cooperació 2013-2016 s'ha elaborat a través d'un procés participatiu coordinat per la Unitat de Cooperació al Desenvolupament i en el marc del Consell Local de Cooperació de Vic.

El procés d'elaboració d'aquest Pla ha servit per crear diversos espais de reflexió sobre la realitat i el model de cooperació actual i sobre el paper que han tenir els governs locals en la cooperació al desenvolupament en aquest nou panorama internacional.

Aquest procés d'elaboració, que s'ha dut a terme durant la segona meitat del 2013, és a dir de juliol a desembre de 2013, ha tingut tres propòsits destacats:

1. Avaluació del Pla director anterior
2. Diagnosi en matèria de cooperació al desenvolupament
3. Concreció de les noves línies de treball i disseny del nou Pla

Per tal d'assolir aquests propòsits, s'ha fet un procés participatiu que ha tingut en compte els actors de cooperació de la ciutat, que han contribuït en el disseny de tot el procés d'elaboració del Pla. Han fet aportacions per l'avaluació i autocrítica de l'antic Pla, per tota la feina realitzada fins ara, per la diagnosi del panorama actual, com també per la concreció i disseny de les noves línies de treball d'aquest nou Pla.

Aquest procés ha constatat de diferents fases de treball, fet que ha permès de manera directa la recollida de les aportacions dels diferents actors de cooperació.

Fases de treball:

- Fase permanent de debat i reflexió a les diferents sessions amb el Consell Local de Cooperació
- Període d'entrevistes individuals
- Curs de formació: Canviant la nostra mirada transformem el món
- Jornada cap a un nou model de cooperació

Totes aquestes etapes del procés de treball han resultat ser autèntics espais de reflexió, de recollida d'informació i d'aportacions que han servit per definir unes línies que intenten representar les inquietuds i necessitats de la totalitat d'actors de cooperació de la ciutat. D'aquesta manera, el Pla és un document treballat conjunt que expressa una voluntat compartida.

CONSELL LOCAL DE COOPERACIÓ

El Consell Local de Cooperació, com a òrgan consultiu i participatiu, format per més d'una vintena d'entitats de cooperació representades, ha resultat ser un espai permanent de reflexió durant tot el 2013, any en què s'ha redactat el nou Pla director.

Durant aquest any d'elaboració, el Consell s'ha reunit en sessions plenàries tres vegades: febrer, juny, i setembre. La periodicitat amb què s'ha reunit el Consell ha permès anar acotant i especificant temes de manera consensuada. Les reunions del Consell han estat molt participatives, tant pel que fa a l'assistència, com a les intervencions i aportacions en el debat conjunt.

Durant el 2013, en el Consell Local de Cooperació, hi han participat de manera regular unes setze entitats (Creu Roja, UVic, Consorci Hospitalari de Vic, Associació Pobles Germans, Medicus Mundi, Associació Sociocultural de l'Índia, UJSV, Associació Amics del Món, ACSAO, Fundació Daniel Shah i Núria Toneu, Fundació Vicenç Ferrer, Associació Abaraka Bake, Una Mà al Senegal, Veus Diverses, Artesans del Món, Afufis), que representen una part important dels actors de cooperació de la ciutat.

En el marc del Consell Local de Cooperació també hi ha diverses comissions de treball, en les quals, segons l'any, es tracten temes més concrets. Aquest any es va constituir una comissió de treball amb l'objectiu d'organitzar la jornada dedicada a debatre un nou model de cooperació. La comissió organitzativa de la jornada va ser constituïda per vuit persones provinents de quatre entitats diferents (UVic, Consorci Hospitalari de Vic, Associació Amics del Món i Unitat de Cooperació). La Comissió va ser un espai d'organització logística de la jornada, de planificació del contingut i de debat intens sobre un

nou model de cooperació. Així doncs, després de cinc reunions es va consensuar un marc de treball en format jornada per tal d'extreure les conclusions per a un nou model de cooperació municipal.

FASE D'ENTREVISTES

La fase d'entrevistes ha resultat ser una font molt important de recollida de propostes i informacions per a aquest nou Pla de cooperació. Amb les entrevistes s'ha treballat de manera individual i, per tant, les reflexions han estat molt sinceres i espontànies, cosa que ha posat de manifest, per una banda, algunes debilitats de l'antic pla i, per l'altra, ha donat a conèixer les inquietuds i necessitats prioritàries de les entitats.

Les entrevistes s'han dirigit a tres col·lectius diferenciats:

- Entitats que són actors directes de la cooperació al desenvolupament i que formen part del Consell de Cooperació
- Altres entitats o possibles actors de cooperació
- Ciutadania en general provinent de diversos àmbits

La fase d'entrevistes va començar al mes d'agost de 2013 i ha acabat a finals d'any, ja que ha estat una fase laboriosa a l'hora de contactar amb la gent i buscar la disponibilitat de cadascú. A part, i per tal de facilitar la participació de les entitats i persones, el qui s'ha encarregat de fer les entrevistes s'ha adaptat als horaris i als espais més convenients per a tothom.

Les entrevistes dirigides als actors de cooperació a la ciutat es varen dividir en tres blocs diferenciats:

- Valoració del treball per modalitats del Pla director de cooperació 2009-2012
- Nous reptes i oportunitats de la situació actual
- Propostes de treball per al nou Pla

A més, les entrevistes es varen dirigir també a possibles nous actors de cooperació (entitats culturals, esportives, empreses, centres de formació) als quals se'ls ha demanat sobre la seva participació en activitats de cooperació i

en la possibilitat d'implicar-se dins del seu àmbit de treball i de contribuir en la tasca de cooperar per un món més just.

Finalment, les entrevistes també es varen fer a persones individuals de la societat civil, de manera que poguessin aportar la seva visió i opinió sobre el món de la cooperació al desenvolupament. A la vegada, es va debatre i es va conèixer de més a prop la tasca de cooperació a la ciutat per tal de millorar, entre altres coses, la implicació ciutadana.

Les entrevistes han donat uns resultats de contingut molt interessants que en molts casos han estat compartides i en altres casos han estat proposades aïllades, però que en tot cas s'han tingut en compte per a l'elaboració del nou Pla director, ja que han estat totes fruit del debat.

La incorporació del contingut recollit a les entrevistes ha estat clau per dissenyar unes línies de treball compartides per una gran diversitat d'actors. En general aquest procés d'entrevistes es valora de forma molt satisfactòria, perquè, tot i que ha estat laboriós, ha resultat ser molt positiu per a l'intercanvi d'impressions i la consolidació de les bones relacions i de l'apropament més directe amb les entitats i la ciutadania en general.

Tothom ha estat d'acord en el fet que en un moment com l'actual, marcat per una forta crisi econòmica i de valors, s'ha de poder fer una pausa i reflexionar sobre tot el que s'ha fet bé o malament i de com podem aprendre dels errors i reforçar els encerts, per adaptar el nou model de cooperació a la realitat actual, tenint en compte el bagatge de Vic en la cooperació al desenvolupament.

Les persones, en general, han estat molt satisfetes perquè s'han sentit escoltades i han pogut expressar les seves inquietuds i les seves necessitats, així com també exposar les seves iniciatives de canvi. El fet que les entrevistes fossin personals ha permès un diàleg molt directe i franc, que malgrat les divergències i especificitats de cadascú ha acabat posant de manifest una voluntat conjunta de canviar i adaptar el model de cooperació al nou panorama actual, però treballant conjuntament.

CURS DE FORMACIÓ: CANVIANT LA NOSTRA MIRADA TRANSFORMEM EL MÓN

Durant els mesos de setembre i octubre, en el marc d'aquesta reflexió conjunta a l'entorn de les noves línies de cooperació al desenvolupament, es va organitzar un curs de formació amb l'objectiu de generar reflexió i pensament crític i constructiu davant diferents temes per tal de demostrar que podem transformar-nos i transformar les nostres societats en espais més justos i equitatius.

Aquest curs, ofert i impartit per l'associació Metges del Món, amb el suport econòmic de la Diputació de Barcelona, es va fer a la Universitat de Vic i va servir com una eina de treball més per a l'elaboració del Pla director de cooperació municipal.

El curs inicialment es va obrir als membres de les entitats del Consell Local de Cooperació, però, com que hi havia moltes altres persones interessades, es va permetre assistir-hi a la ciutadania en general i a altres entitats. Finalment hi va haver quinze alumnes provinents de diferents àmbits de treball, com el de la salut, el periodisme, l'educació i la política. Amb aquesta diversitat de perfils es varen poder generar uns debats molt interessants que varen posar de manifest la transversalitat de la cooperació al desenvolupament i la necessitat de tractar-la íntegrament des de tots els diversos sectors o àmbits.

Aquest curs va constar de cinc sessions de quatre hores cadascuna, i s'hi van tracta els temes següents: cultura de la pau, drets humans, desenvolupament i desigualtats, salut i gènere, i el paper de les ONG. D'aquesta manera en les diferents sessions del curs, diversos experts varen posar sobre la taula aquests temes per poder reflexionar i extreure'n conclusions conjuntes.

Així doncs, el curs Canviant la nostra mirada, transformem el món va servir com un espai complementari de reflexió i de debat per construir aquest model de cooperació ciutadana, aprofitant al màxim la diversitat d'espais i d'actors.

JORNADA DE COOPERACIÓ CAP A UN NOU MODEL DE COOPERACIÓ

Seguint en aquest marc d'elaboració del nou Pla de cooperació municipal, aquest any 2013 es va organitzar una jornada de treball amb l'objectiu de debatre per arribar a definir un nou model de cooperació i reflexionar conjuntament sobre el rol dels governs locals en la cooperació internacional, així com per debatre les propostes sorgides en la fase d'entrevistes i de curs, per arribar a possibles conclusions i propostes.

Aquesta jornada va reunir experts en cooperació, membres d'entitats, tècnics municipals i especialistes de diferents àmbits, com ara els del món de l'educació, la comunicació, la salut..., que van compartir les inquietuds de Vic, d'altres municipis o institucions o d'entitats i personals.

L'objectiu principal de la jornada era contribuir a l'elaboració de la nova línia de cooperació entre el 2013-2016 en el marc del Pla director de cooperació de Vic. La reflexió es va iniciar amb el que s'ha fet fins ara i es va consensuar d'obrir noves línies, tenint en compte el nou context social i econòmic i la realitat de Vic, per definir des de l'inici un nou model de cooperació compartit, consensuat i adaptat a la realitat de la ciutat i del context global.

La planificació de la jornada es va treballar paral·lelament al llarg de tot el procés d'elaboració del nou Pla a través d'una comissió de treball del mateix Consell Local de Cooperació. Aquesta comissió es va consolidar com un espai de debat i de reflexió important, no només el dia de la jornada, sinó durant tot el procés d'organització, que va aportar unes conclusions molt clares i concises al nou Pla de cooperació.

En diferents sessions de treball, la comissió organitzativa va anar definint els ponents i participants que haurien de formar part de la taula rodona per tal que es generés un debat des de la base, ja que es treballava sobre la idea de desmuntar i desgranar el que s'havia fet fins aquell moment en matèria de cooperació, per tal de poder construir un nou model útil i contextualitzat. Per això es va propiciar un marc de reflexió conjunta partint de diferents punts de vista crítics de la cooperació que s'ha fet fins ara. De la mateixa manera

s'havien d'identificar els nous actors de la cooperació que d'alguna manera treballen ja en el desenvolupament humà i sostenible.

ANNEX 2

ENTITATS MEMBRES DEL CONSELL LOCAL DE COOPERACIÓ

1. Associació ACSAO
2. Associació AFUFIS
3. Associació Cultura Pau i Solidaritat Haydée Santamaria
4. Associació ABARAKA BAKE
5. Associació Amics del Món
6. Associació Nens i Pares del Món (NEPAMON)
7. Associació Mans Unides. Delegació Bisbat de Vic
8. Associació Pobles Germans de Catalunya.
9. Associació Psicològica i Social Espais Humans
10. Associació Social i Cultural de l'Índia
11. Associació Unió Joves Senegalesos (UJSV)
12. Joguines sense Fronteres
13. Associació Veus Diverses
14. Associació de Ghanesos d'Osona
15. Càritas Arxiprestal
16. Consorci Hospitalari de Vic
17. Creu Roja. Delegació Vic
18. Delegació de l'Associació Medicus Mundi a Vic
19. Fundació Humanitària pel 3r i 4t Món Doctor Trueta
20. Associació de desenvolupament de la zona de Diae Mando
21. Fundació Privada Daniel Shah i Núria Toneu.
22. Fundació Privada per la Xarxa Oberta, Lliure i Neutral GUIFI.NET
23. Representació de la Fundació Vicenç Ferrer a Vic
24. Universitat de Vic.

25. Viatges Solidaris Rikitiki Tavi

26. CEES

27. Associació Alcària

PROPERES INCORPORACIONS

1. Cine Club Vic

2. Centre Normalització Lingüística

3. Festival Protesta

4. Creació

5. Fòrum de Debats

6. Col·legi d'Arquitectes d'Osona

7. OAR Vic